

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 28/13

Λουξεμβούργο, 14 Μαρτίου 2012

Απόφαση στην υπόθεση C-420/11
Jutta Leth κατά Αυστρίας, Land Niederösterreich

Η παράλειψη της εκτιμήσεως των επιπτώσεων ενός σχεδίου έργου στο περιβάλλον, κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης, δεν θεμελιώνει καταρχήν από μόνη της την ευθύνη του Δημοσίου για αμιγώς περιουσιακή ζημία

Εντούτοις, η ευθύνη αυτή μπορεί να θεμελιώνεται όταν το εθνικό δικαστήριο διαπιστώνει ιδίως την ύπαρξη άμεσης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της παραλείψεως και της προκληθείσας ζημίας, π.χ. της απομείωσης της αξίας ενός ακινήτου λόγω της επεκτάσεως ενός αερολιμένα

Μετά την προσχώρηση της Αυστρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 1995, ο αερολιμένας της Βιέννης αναμορφώθηκε και επεκτάθηκε επανειλημμένως, χωρίς τα σχετικά σχέδια να υποβληθούν προηγουμένως σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Κατά τη διάρκεια των εργασιών, η J. Leth διέμενε σε ιδιόκτητη κατοικία ευρισκόμενη εντός της περιμέτρου ασφαλείας του αερολιμένα. Άσκησε αγωγή κατά του αυστριακού κράτους και του Land Niederösterreich (ομόσπονδου κράτους της Κάτω Αυστρίας) ενώπιον των αυστριακών δικαστηρίων. Ζητεί, ως αποζημίωση, την καταβολή ποσού 120 000 ευρώ για την απομείωση της αξίας του ακινήτου της λόγω ιδίως του θορύβου των αεροσκαφών. Επίσης ζητεί να αναγνωριστεί η ευθύνη του κράτους και του Land για μελλοντικές ζημίες. Στηρίζει τα αιτήματά της, μεταξύ άλλων, στην παράβαση της οδηγίας 85/337¹ κατά την οποία τα σχέδια δημόσιων ή ιδιωτικών έργων, τα οποία ενδέχεται να έχουν σοβαρό αντίκτυπο στο περιβάλλον, πρέπει να υποβάλλονται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο, Αυστρία), το οποίο έχει επιληφθεί της διαφοράς κατόπιν αιτήσεως αναιρέσεως, ερωτά αν η υποχρέωση των αρμόδιων εθνικών αρχών να προβαίνουν σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων μπορεί να έχει ως αντικείμενο την προστασία των θιγόμενων ιδιωτών από αμιγώς περιουσιακές ζημίες τις οποίες έχει προκαλέσει σχέδιο που δεν υποβλήθηκε σε τέτοια εκτίμηση.

Κατά τη σημερινή απόφαση του Δικαστηρίου, εφόσον η οδηγία επιβάλλει τη διενέργεια εκτιμήσεως των επιπτώσεων ενός σχεδίου έργου, όπως η αναμόρφωση ή η επέκταση ενός αερολιμένα, στο περιβάλλον, η εκτίμηση αυτή, σε περίπτωση που το σχέδιο επηρεάζει τη χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να εντοπίζει, να περιγράφει και να αξιολογεί τις άμεσες και τις έμμεσες επιπτώσεις του θορύβου στον άνθρωπο. Εντούτοις, η εκτίμηση, δεδομένου ότι δεν καλύπτει τις επιπτώσεις του σχεδίου στην αξία υλικών αγαθών, δεν μπορεί να εκτείνεται και στην αξία του θιγόμενου ακινήτου.

Με αυτό το δεδομένο, η περιουσιακή ζημία καλύπτεται από τον προστατευτικό σκοπό τον οποίο επιδιώκει η οδηγία μόνο στον βαθμό που η ζημία αυτή συνιστά την **άμεση οικονομική συνέπεια** των επιπτώσεων ενός σχεδίου έργου στο περιβάλλον.

Ειδικότερα, στην περίπτωση που η έκθεση στον θόρυβο ο οποίος οφείλεται σε ορισμένο σχέδιο έργου έχει σημαντικές επιπτώσεις στον άνθρωπο –όπως στην περίπτωση στην οποία ο θόρυβος που επηρεάζει την κατοικία περιορίζει τις λειτουργικές της δυνατότητες και επηρεάζει τον περιβάλλοντα χώρο του ανθρώπου, την ποιότητα ζωής του και, ενδεχομένως, την υγεία του– η απομείωση της περιουσιακής αξίας της κατοικίας αυτής μπορεί να συνιστά πράγματι την άμεση

¹ Οδηγία 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 175, σ. 40), όπως τροποποιήθηκε με τις οδηγίες 97/11/ΕΚ του Συμβουλίου, της 3ης Μαρτίου 1997 (ΕΕ L 73, σ. 5), και 2003/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003 (ΕΕ L 156, σ. 17).

οικονομική συνέπεια των σχετικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, πράγμα το οποίο πρέπει να εξετάζεται κατά περίπτωση.

Πάντως, εκτός του ότι παραβιασθείς κανόνας δικαίου της Ένωσης πρέπει να αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, και ότι η παράβαση του κανόνα αυτού πρέπει να είναι κατάφωρη, η ύπαρξη άμεσης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της παραβάσεως και της προκληθείσας ζημίας αποτελεί προϋπόθεση εκ των ων ουκ άνευ για την άσκηση δικαιώματος προς αποζημίωση, η δε συνδρομή της προϋποθέσεως αυτής πρέπει να ελέγχεται από τα εθνικά δικαστήρια σύμφωνα με τις γενικές οδηγίες που παρέχει το Δικαστήριο.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει συναφώς ότι, μολονότι η οδηγία επιβάλλει την εκτίμηση των επιπτώσεων ενός σχεδίου δημόσιου ή ιδιωτικού έργου στο περιβάλλον, εντούτοις δεν ορίζει τους ουσιαστικούς κανόνες που διέπουν τη στάθμιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε συνάρτηση με άλλους παράγοντες. Επιπλέον, η οδηγία αυτή δεν απαγορεύει την υλοποίηση σχεδίων έργων που ενδέχεται να έχουν αρνητικές συνέπειες στο περιβάλλον.

Κατά συνέπεια, η παράλειψη της εκτιμήσεως των επιπτώσεων ενός σχεδίου έργου στο περιβάλλον, κατά παράβαση της οδηγίας, δεν παρέχει, αφεαυτής, σε ιδιώτη δικαίωμα προς αποκατάσταση αμιγώς περιουσιακής ζημίας που προκλήθηκε από την απομείωση της αξίας του ακινήτου του η οποία οφείλεται στις επιπτώσεις του εν λόγω σχεδίου στο περιβάλλον. Η διαπίστωση αυτή απορρέει από το δίκαιο της Ένωσης, με την επιφύλαξη τυχόν λιγότερο περιοριστικών κανόνων του εθνικού δικαίου στον τομέα της ευθύνης του Δημοσίου.

Ωστόσο, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να ελέγξει αν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης σχετικά με το δικαίωμα αποζημιώσεως, μεταξύ άλλων η ύπαρξη άμεσης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της προβαλλόμενης παραβάσεως και της προκληθείσας ζημίας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582